

Naturvårdverket / att. Erik Westin
KEMI / att. Erik Gravenfors

Svenska Jägareförbundets synpunkter på utredningsförslaget ”Konsekvenser av förbud mot bly i ammunition”

Svenska Jägareförbundet får härmed lämna följande kommentarer till Naturvårdsverkets och Kemikalieinspektionens preliminära rapport ”Konsekvenser av förbud mot bly i ammunition” (061002). Utöver nedanstående argumentation får förbundet åberopa de skriftliga synpunkter som lämnats vid tidigare tillfällen (2006-03-01 och 2006-06-30).

Jägareförbundet anser rent övergripande att rapporten på ett allsidigt sätt beskriver komplexiteten i ”blyfrågan”. Förbundet anser dock att de förslag om ytterligare förbud mot användning av bly i ammunition som presenteras - i förhållande till dagsläget - vilar på en mycket ostadig grund och kan således inte ställa sig bakom slutsatserna i rapporten.

Rapportens bedömning och slutsatser beträffande miljö- och hälsorisker till följd av användning av blyammunition är enligt Jägareförbundets bestämda uppfattning den avgjort svagaste delen i rapporten. Och samtidigt den helt avgörande frågeställningen i ”blyfrågan”. Jägareförbundet menar att trovärdigheten är låg vad gäller den teoretiska bedömning, att en fortsatt mycket begränsad användning av blyhagel samt användningen av blykulor vid landets skjutbanor, skulle kunna medföra en miljörisk som påkallar ett utökat förbud.

Enligt rapporten sjunker blyhalten numera i såväl den terrestra som marina miljön. Blyhalterna minskar i markens översta skikt, i däggdjur, fågel och fisk samt blodblyhalten hos befolkningen – allt i första hand till följd av minskad luftdeposition. Vidare konstateras att användning av blyammunition har minskat kraftigt under den senaste 10-årsperioden till följd av minskad blyhagelanvändning. Att mot den bakgrunden resonera sig fram till ett behov av ytterligare förbud avseende blyad ammunition ter sig, enligt Jägareförbundets uppfattning, mycket märkligt. Det hela grundar sig på något som närmast kan liknas vid en spekulering om att

fortsatt blyanvändning ”på riktigt lång sikt” ”kan komma” att innebära risker för markorganismer.

Resonemanget i rapporten beträffande eventuella miljörisiker kan enligt Jägareförbundets uppfattning inte betraktas som annat än en mycket överdriven tillämpning av försiktighetsprincipen. Åtgärden – de föreslagna förbuden med åtföljande förmodad miljönytta - står inte i någon som helst rimlig proportion till de praktiska, ekonomiska och djurskyddsmässiga konsekvenser som ett utökat blyförbud kommer att få på såväl jaktutövningen som den omfattande skytteverksamheten i Sverige.

Vad gäller eventuella hälsorisker bland befolkningen finns det inte heller något relevant underlag för bedömning av riskerna i samband med användning av bly i jaktammunition. Den jämförelse som görs mellan de delar av den grönländska befolkningen som är storkonsumenter av sjöfågel och den svenska viltkonsumtionen visar på en mycket stor okunskap om det svenska konsumtionsmönstret avseende viltkött. Det förefaller inte finnas några andra studier såväl nationellt som internationellt avseende hälsorisker till följd av konsumtion av vilt skjutet med blyammunition. Helt enkelt därför att det genom åren aldrig funnits några indikationer på att detta skulle kunna vara ett problem.

De ekonomiska och praktiska konsekvenserna för jaktskytteträningen av ett förbud mot användningen av blykulor kommer att leda till oöverstigliga problem för den absoluta merparten av landets skjutbanor. De investeringar i miljökulfång, eller andra typer av miljöinriktade åtgärder - som skulle komma att krävas för att fortsätta verksamheten är i de allra flesta fall orealistiska med hänsyn till de ekonomiska förutsättningar som gäller inom verksamheten. Den absoluta merparten av landets skjutbanor drivs helt på ideella grunder. De miljömässiga kraven kommer därför att lägga en död hand över stora delar av skytteverksamheten.

Djurskyddsaspekten kräver en regelbunden jaktskytteträning hos landets 280 000 jägare. Ett stopp för användningen av blykulor vid landets skjutbanor slår helt undan benen för Jägareförbundets möjligheter att svara upp mot regeringsuppdraget ”att verka för minskat antal skadskjutningar”.

Sammanfattningsvis

Svenska Jägareförbundet motsätter sig förbud mot användning av blyammunition i alla sammanhang utom vad gäller användning av blyhagel vid jakt på våtmarker samt vid skytte mot lerduvor. De främsta skälen till detta är att

- det vetenskapliga underlaget för att påvisa en miljörisk som grund för ytterligare förbud är helt otillräckligt.
- vetenskapligt underlag för att påvisa en hälsorisk som grund för ytterligare förbud saknas helt.
- några miljömässigt ”mer säkra” och i övrigt fullgoda alternativ till bly i de aktuella sammanhangen finns inte.
- ett förbud mot blykulor vid skytte får oöverstigliga konsekvenser för den svenska jaktskytteträningen med åtföljande risk för onödiga skadskjutningar.
- åtskilliga undersökningar avseende skjutvallar visar att blyläckaget är näst intill obefintligt.
- Bernkonventionens rapport om ekologiska effekter av blyhagel på fastmark samt ackumulering av bly i vilda fåglar förutom sjöfåglar kommer till slutsatsen att blyhagelanvändning på fastmark inte är en prioriterad miljöfråga.
- de enda internationella överenskommelser och rekommendationer i övrigt som förekommer på området föranstaltar om ett våtmarksförbud.
- ett utökat förbud mot blyad ammunition saknar helt relevans, underminerar samtidigt trovärdigheten för hela blyfrågan och riskerar att bli ett stort djurskyddsproblem.

Svenska Jägareförbundet

Håkan Weberyd
Stf. Generalsekreterare

Hans von Essen
Riksjaktvårdskonsulent